

Yttrande: Likvärdighet för skolan - Nationell strategi för kunskap och likvärdighet

Sammanfattning

- Folkbildningsrådet välkomnar Skolkommisionens betänkande. Betänkandet innehåller flera förslag som, om de blir verklighet, kan bidra till ökade kunskaper och likvärdighet i svensk skola.
- Folkbildningsrådets huvudsynpunkt på betänkandet är att folkbildningen helt saknas. Folkbildningen och i detta sammanhang framförallt folkhögskolan fyller idag en viktig komplementär roll vid sidan om det ordinarie skolväsendet som bör beskrivas för att ge en helhetsbild av det svenska skolsystemet.
- Folkbildningsrådet föreslår därför att Utbildningsdepartementet i inkluderar folkbildningen, och särskilt folkhögskolan, i sitt fortsatta arbete. Detta gäller särskilt folkhögskolans roll att arbeta med deltagare som misslyckats i det ordinarie skolväsendet, lämnat gymnasiet i förtid och/eller behöver en andra chans i en alternativ studiemiljö.

Folkbildningen avgörande för helhetsperspektiv

Folkbildningsrådet välkomnar Skolkommisionens betänkande. Betänkandet innehåller flera förslag som, om de blir verklighet, kan bidra till ökade kunskaper och likvärdighet i svensk skola.

Det är också en styrka att betänkandet analyserar skolsystemet i sin helhet och pekar på vikten av genomströmning från förskola hela vägen till

vuxenutbildningen. Att förstå hur olika skolformer och nivåer samspelar, inte minst vid övergångar, är centralt för att förstå en elevs resa genom utbildningssystemet.

Det är också centralt för att förstå hur skolan bättre och tidigare kan fånga upp de elever som riskerar att hamna i ett skolmisslyckande på grund av avhopp, uteblivna betyg och behörighet att komma vidare.

Det är precis av detta skäl som Folkbildningsrådets huvudsynpunkt är att det är olyckligt att folkbildningen helt saknas i betänkandet. Folkbildningen och i detta sammanhang framförallt folkhögskolan fyller idag en viktig komplementär roll vid sidan om det ordinarie skolväsendet.

Folkhögskolans viktiga roll

Allmän kurs och studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF), är idag mycket viktiga för att nå unga individer som lämnat gymnasiet i förtid, som behöver en andra chans att läsa in grundskolan eller gymnasiet eller för vilka en annorlunda studiemiljö är en nödvändighet. Trots att folkhögskolan idag inte är en del av det formella skolväsendet fyller den en mycket viktig roll för ett ökat antal deltagare med olika former av skolmisslyckande bakom sig.

Utvärderingar visar att den arbetsmarknadspolitiska insatsen SMF varit framgångsrik. Av de ungdomar som avslutade en studiemotiverande kurs någon gång under 2015 har 35 procent studerat vidare på allmän kurs och 2 procent på särskild kurs på folkhögskola fram till och med 2016.

Motsvarande siffror för de som fyllt 25 år är 38 procent och 3 procent. Nio av tio deltagare uppger att de skulle rekommendera kursen till en vän, och sju av tio har blivit motiverade till fortsatta studier.

Det ska också tilläggas att allmän kurs vid folkhögskola från och med sommaren 2017 är en del av Sveriges referensram för kvalifikationer (SEQF) på nivå 2 och 4.

Folkhögskolan saknas i analysen

Trots folkhögskolans viktiga roll finns de inte med i betänkandet vare sig i Kommissionens utgångspunkter, samlade problembild eller strategi (kap 3). Inte heller nämns folkbildningen i de åtgärder som sedan föreslås.

Det kan argumenteras att folkbildningen inte är en del av det obligatoriska skolsystemet och därför inte bör inkluderas i utredningen som har haft till uppdrag att lämna förslag som syftar till höjda kunskapsresultat och ökad

likvärdighet i skolan. Mot detta kan anföras vikten av att anlägga ett helhetsperspektiv på utbildning och på de förutsättningar och begränsningar som finns inom ramarna för det obligatoriska skolväsendet. Det är här betänkandet skulle vinna på att inkludera folkhögskolan.

Kommissionen berör också på flera ställen vikten av ett systemtänk i syfte att förstå förutsättningarna för de elever som inte lyckas i skolan. Folkbildningsrådet instämmer till fullo i denna analys.

Ur detta perspektiv är vikten av livslångt lärande, av möjligheterna till en ny chans och olika vägar till utbildning i vuxen ålder helt avgörande. Rätten till Komvux förstärks vilket är mycket bra.

Vi ser dock fortfarande att folkhögskolan när de deltagargrupper för vilka Komvux kan vara en utmaning givet dåliga erfarenheter av skolan från tidigare skolgång eller behovet av en alternativ studiemiljö och pedagogik.

Givet de utmaningar vi står inför när det gäller gymnasieavhopp, skolmisslyckande och vikten av en andra chans att i utbildningssystemet föreslår Folkbildningsrådet att Utbildningsdepartementet beaktar och inkluderar folkbildningen, och särskilt folkhögskolan, i sitt fortsatta arbete.

För Folkbildningsrådet

Maria Graner
Generalsekreterare